

A munkavállalót terhelő közterhek

A dolgozó nettó bérét sok esetben a kifizető munkavégzésén kívül álló tényezők alakítják, (családi állapot, gyermekek száma stb.), ám a dolgozók a nettó bérüket fogják mérlegre tenni, amikor például munkahelyváltásról döntenek. Különösen igaz ez akkor, amikor sokakban a külföldi elhelyezkedés merül fel reális opcióként. Mivel kifizetőként a munkáltatót terheli a bérszemfejtéssel járó felelősség, fontos tisztában lenni az alapvető szabályokkal.

I. Szakképzési hozzájárulás

A szakképzési hozzájárulás a munkaadók által az állami Szakképzési Alapba kötelező jelleggel befizetendő, éves elszámolású adó, amelynek mértéke az éves bruttó munkabér 1,5%-a. A pénzbeli befizetésen túl tanulók, hallgatók és saját munkavállalók gyakorlati képzésével is teljesíthető a hozzájárulási kötelezettség.

A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Szht.) 2.§ (1) bekezdése alapján szakképzési hozzájárulásra

kötelezett minden belföldi székhelyű gazdasági társaság; szövetkezet, kivéve a lakásszövetkezetet, a szociális szövetkezetet, az iskolaszövetkezetet és a közérdekű nyugdíjas szövetkezetet; állami vállalat, tröszt, tröszti vállalat, közös vállalat, erdőbirtokossági társulat, vízgazdálkodási társulat - kivéve a víziközmű-társulatot -, egyes jogi személyek vállalata és a leányvállalat; ügyvédi iroda, végrehajtó iroda és szabadalmi ügyvivő iroda; közjegyzői iroda; a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó; egyéni cég.

Az Szht. 9. §-ában foglaltak szerint a hozzájárulásra kötelezett a szakképzési hozzájárulással kapcsolatos kötelezettségeket maga állapítja meg, elektronikus úton vallja be és fizeti meg a tárgyévet követő év január 12. napjáig a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak, vagy igényli vissza a törvény szerint figyelembe vehető összeget. A hozzájárulásra kötelezett az év 1-11. hónapjára vonatkozóan havonta szakképzési hozzájárulási előleget fizet. A befizetett előleg és az éves nettó kötelezettség különbözetét a tárgyévet követő év január 12. napjáig kell befizetni vagy a többletbefizetést ettől az időponttól lehet visszaigényelni.

Fontos változás 2019. január 1-től, hogy nem keletkezik szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettség azokban az esetekben, amikor a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (a továbbiakban: Szochó tv.) szerint nem keletkezik adófizetési kötelezettség.

Ez azt jelenti, hogy abban az esetben, ha a munkáltató a munkaerőpiacra lépő munkavállaló, a három vagy több gyermeket nevelő munkaerőpiacra lépő nő, vagy a megváltozott munkaképességű munkavállaló után 19,5%-os mértékű adókedvezményt érvényesít a szociális hozzájárulási adó terhére, akkor a kedvezményezett adóalap figyelembevételével a szakképzési hozzájárulást sem kell megfizetni.¹

II. Rehabilitációs hozzájárulás

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 23.§ (1) bekezdése alapján a munkaadó rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles, ha

¹ Forrás: <https://ado.hu/ado/a-szakkepzesi-hozzajarulasra-vonatkozozabalyok-2019-1-resz/>

az általa foglalkoztatottak létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5%-át. (Létszámon a Központi Statisztikai Hivatal munkaügy-statisztikai adatszolgáltatáshoz kiadott útmutatójában foglaltak szerinti tárgyévi átlagos statisztikai állományi létszámot kell érteni.)

Megváltozott munkaképességű munkavállalónak minősül az a személy,

- akinek az egészségi állapota (itt az egészségi állapot kifejezés a jogszabályban meghatározott jelentéssel bír) a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60%-os vagy kisebb mértékű,
- aki legalább 40%-os egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány, minősítés időbeli hatálya alatt,
- akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100%-os mértékű, az erről szóló szakvélemény időbeli hatálya alatt, vagy

- aki fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül.²

Mentesülnek a kötelezettség alól a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetek és a honvédségi szervezetek.

A rehabilitációs hozzájárulást a fizetésére kötelezett munkaadó maga vállalja be, állapítja meg, és közvetlenül fizeti be az adóhatóságnál vezetett számlára. A rehabilitációs hozzájárulásra év közben negyedévenként előleget kell fizetni, amelynek mértéke az éves fizetési kötelezettség 25%-a. A negyedik negyedévre már nem kell előleget fizetni. A tevékenységét megkezdő kötelezett az első teljes negyedév után köteles először bevallást és előlegfizetést teljesíteni. A befizetett előlegek és az éves hozzájárulás különbözetét az adóévet követő év február 25. napjáig kell teljesíteni.³

² Mmtv. 22. §

³ Forrás: Adónaptár a lényegesebb adófizetési, bevallási határidőkről 2019.

<https://www.nav.gov.hu/search/searchresults?query=%22Ad%C3%B3napt%C3%A1r+a+l%C3%A9nyegesebb+ad%C3%B3fizet%C3%A9si%2C+bevall%C3%A1si+hat%C3%A1rid%C5%91kr%C5%91l+2019.%22>

III. Személyi jövedelemadó⁴

Elsősorban fontos leszögezni, hogy a személyi jövedelemadó bizonyos szempontból kakukktójásnak tekinthető, mivel néhány esetben a kifizetőt terhelő és nem foglalkoztatotti adónak minősül. A kiadvány által részletesen bemutatott két ilyen eset a következő:

- a) béren kívüli juttatások [Szja tv. 71. §],
- b) béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások [Szja tv. 70. §].

III./1. Foglalkoztatót terhelő adóként

Természetesen itt is a magánszemély által történő jövedelemszerzés az adózás tárgya, ám egy nagy értékű nem pénzbeli ajándék esetében ténylegesen nem lehet adót levonni, így a munkáltató a juttatás költségeként a juttatás nettó értékén túlmenően már a kezdetektől az adóval növelt értékkel számolhat. A tapasztalatok szerint ez sokszor nem történik meg, így amikor egy keretet maximálisan

⁴ További információk a www.jogpontok.hu oldalon, a Jogi kiadványok menüpont alatt, a Családi kedvezmények: SZJA, TB, CSOK című kiadványban olvashatóak.

kimerítenek a juttatással, igen kellemetlen lehet, ha nem számoltak a ráarakódó adóteherrel.

III./2. Magánszemélyt terhelő adóként

A személyi jövedelemadó munkaviszonyban való foglalkoztatás esetén a dolgozó bruttó munkabérének 15%-át teszi ki, ezt kell ezen adónem címén levonni, befizetni és előlegként bevallani.

A kedvezményeket adóalapra és adókedvezményekre bonthatjuk. Előbbi csoportba tartozik a családi kedvezmény és az első házások kedvezménye.

A családi kedvezmény mértéke kedvezményezett eltartottanként és jogosultsági hónaponként egy eltartott esetén 66.670 forint, kettő eltartott esetén 2019-ben és az azt követő években 133.330 forint, három és minden további eltartott esetén 220.000 forint.

A házastársak által közösen érvényesíthető házassági adókedvezmény jogosultsági hónaponként 33.335 forint, mely a házasságkötést követő hónaptól kezdődően legfeljebb 24 hónapig vehető figyelembe.

Adókedvezményként a súlyosan fogyatékos magánszemélyek kedvezményét kell megemlítenünk, mely havonta az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5%-ának megfelelő összeg.⁵

IV. Járulékok (nyugdíjbiztosítási, pénzübeli és természetbeni egészségbiztosítási, munkaerőpiaci járulékok)

A magyar szociális háló fenntartása, a társadalombiztosítás (továbbiakban és röviden: TB) rendszere igen nagy terhet ró a költségvetésre, így a munkaviszonyban dolgozók jövedelmük egy részét be kell adják a „közös kalapba”, a TB alrendszeribe. Ez három járulékon keresztül valósul meg.⁶

A nyugdíjjárulékok 10%-os mértékű, melyet minden dolgozó bruttó béréből a kifizető kötelezően levon és befizet.

Az egészségügyi kiadásokat az egészségbiztosítási járulékok hivatottak fedezni. Ezek két csoportra oszthatók: a pénzübeli és a természetbeni egészségbiztosítási járulékok csoportjaira. Előbbi 3%-os, utóbbi 4%-os mértékű, az alapjuk pedig a

⁵ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 40. § (1)

⁶ További információk a www.jogpontok.hu oldalon, a Jogi kiadványok menüpont alatt, a Társadalombiztosítási jog területhez tartozó kiadványok között találhatóak.

bruttó bér. A két egészségbiztosítási járulék között sem a munkavállaló, sem a munkáltatói adminisztráció tekintetében nincs különbség. Az eltérés a járulékfizetés céljában keresendő. Végezetül 1,5%-os munkaerőpiaci járulék kerül levonásra, mely a munkanélküliek ellátásának finanszírozására szolgál.⁷

⁷ A fentiekben említettektől eltér az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás szerint adózók esete.